



بەر له گه‌یشتنی نامه‌که‌ی جهنەرال، که هه‌مووان به تاسه‌وه چاوه‌پوانیان ده‌کرد، بێده‌نگی بالی به سه‌ریاندا کیشابوو، وه‌ک چاوه‌پێی فریادپه‌سیک بکه‌ن، هه‌مووان چاویان بپیبوووه‌ ئه‌و پێگایه‌ی خوار ئاوا، له‌ ناو چاوی هه‌ر که‌سیکیان رابمایتایه‌ هه‌ستت به‌ ترسو نیه‌گه‌رانیه‌کی زۆر ده‌کرد، نیگه‌رانیه‌ی چاره‌نووسو ئاینده‌... به‌ر له‌ بلاویونه‌وه‌ی ئه‌و په‌تایه‌ که‌س له‌ بیری جه‌نه‌رالدا نه‌بوو، وه‌لێ له‌گه‌ڵ داکه‌وتن و بلاویونه‌وه‌ی ئه‌و په‌تایه‌دا، ته‌واوی دانیه‌شتوان جه‌نه‌رالیان به‌ فریادپه‌سیک ده‌هاته‌ پێش چاو، ئه‌و په‌تایه‌ی خه‌ریکبوو قه‌ری ده‌خسته‌ خه‌لکه‌وه‌، زۆربه‌ی

دانیشتوان سره له لاندې په پاتیا په پان ده گپړایه وه بۇ پوځیانه تی "فریاد" ی کۆترباز، نه فریاده ی بهر له وهی له لایه ن شۆرشگړه کانه وه گولله باران بکریټ، هه مووان به گومانه وه لایان ده پوانی و به که سیکی نمه که به حرام و ناپاک تی ده گیشتن، نه ویش رقی له خوی و ته وای خه لک ده بۆوه، وه لئ له سپیده یه کی هاویندا، دهسته یه که له شۆرشگړه کان هه لایان کوتایه سره مالی فریادی کۆتربازو به زور له ژیر چنگی دایکه کرزله که یدا ده ریان هینا، نه و ژنه ی جگه له فریاد که سیکی تری شک نه ده برید، به ده م کپوزانه وه ده یگوت: تووخوا فریادی تاقانه م بۇ کوئ ده به ن؟ تووخوا فریاد م ئی مه ستینن. قورئانه که ی دهستی بهر ز ده کرده وه ده یگوت: نه گهر فریاد م ئی بستینن... هه مووتان بهر نه فره تی خودا ده که ون، هه مووتان له ناو ده چن. له گه ل و تنی نه م قسانه دا فرمی سک به سره پوځساریه وه شۆلاوگی به ست، چاوه کانی سوور بونه وه له هوش چوو.

تا ده مه و ئیواره یه کی درهنگ، جگه له ورته ورت، هیچ که سیکی له باره ی چاره نووسی فریادی کۆتربازو وه هیچی نه ده زانی، دایکی فریادیش به هر که سیکی بگه یشتایه، پپی ده وت گهر بیټ و کپره که م شتیکی به سره بیټ، هه موو ده که ونه بهر نه فره تی خودا. هه مووان گالته یان به و جۆره قسانه ده هات.

ئواره یه کی درهنگ که په رده ی تاریکی شه و به سره سروشتا دادرابووه، له دۆله که ی خوار ئاواپیه وه دهنگی چه ند ده سترپژیک بیسترا، هاواریک له مالی فریادی کۆتربازو بهر ز بۆوه، خه لکیکی زور پژانه سه ریان، پیره ژنه ی دایکی فریاد، به ده نگیکی نووسا وه ده یگوت:

تکایه له په نا جه نازه ی فریادی کپمدا بمنیژن، نه ی هۆزی نه فره تلیرکراو. له دوی نه م قسانه، گیانی له جهسته ماندوو و شه که ته که ی جیا بۆوه، وه لئ چاوه سوور هه لگه پراوه کانی لیک نه ده نا، وه که چاوه پوانی دیداری که سیکی بیټ. هه ندیک که س پییان وابوو ئیدی قسه کانی پیریزنه که دینه دی. له گه ل کازیه ی به یاندا چه ند که سیکی پوه و نه و دۆله پویشتن، که ئواره دهنگی ته قه کانی لیوه هات، له بن نه و دوو داره دا که له دۆله که دا بوو، جه نازه که ی فریادی کۆتربازیان دۆزیه وه، سه رتاپای به خوین سوور ببوو، ته وای جهسته ی، به گولله، کون کون کرابوو، جه نازه که یان برده وه و له گه ل جه نازه که ی دایکیدا کفنیان کردن و بریاریان دا هر له و جییه دا به خاکیان بسپینن، نه و جییه ی فریادی کۆتربازی ئی گولله باران کرابوو.

له دوی به خاک سپاردنی نه وان، بۇ شه وه که ی، که سانیک باسیان له نوریک ده کرد که ته وای دۆله که ی پوشتن ده کرده وه، که سانیک تریش باسیان له وه ده کرد که دوو تارمایی دین و ته قه له ده رگای مالان ده دن و دیار نامینن، نه و که سانه ی نه و تارماییه یان بینیبوو، گومانی نه و هیان ده کرد، نه وه پوځیانه تی فریادی کۆتربازو دایکی بیټ. له دوی چه ند هه فته یه که، نه و مه فره زه یه ی فریادیان گولله باران کرد له کاره ساتیک نادیاردا له ناو چوون. هه ندیک که س پییان وابوو یه کی که له شۆرشگړه کان ناپاکیی کردووه له کاتی پاسه وانیتی خویدا هه قاله کانی گولله باران کردووه دواتر خوی ته سلیم به جه نه رال کردووه، که سانیک دیکه ییش له ناو چوونی نه و مه فره زه یه یان ده گپړایه وه بۇ نه فره تی خودا و په سه ند کردنی نزاکانی پیریزنه که له لایه ن خودا وه.

جه نازه کانیا ن ترسو دله خوړپه ی له لای خه لکی ئاواپی زیاتر ده کرد. که م که س هه بوو بویریت له نزیک نه و جه نازانه وه گوزر بکات، نه وانه ییشی به ویدا گوزه ریان ده کرد دوو چاری په تایه کی کوشنده ده هاتن، خوین له ده م ولوت و گوچیکه یانه وه ده هاته دره وه، هر نه و خوینه ی خویان ده بووه گیانداریک دپنده، گیانداریک له شیوه دا له مشک ده چوو، وه لئ له قه باره دا هینده ی پشیل یه کی ئی ده هات، نه و گیانداره ده که وته ویزه ی مردووه کان و هه موو گوشته که ی ده خواردو ئیسکه که ییشی ده کړانده وه. هر که سیکی به ویدا گوزه ری بکرایه ده بووه خواردنی نه و گیاندارانه.

لەگەل گەشتنى نامەكەى جەنەرالدا، تەواوى خەلگى ئاوايى لە دەورى يەك كۆبونەووە لە چاوەروانى ئەو دەدا بوون كەسك زەرفى نامەكە ھەلپچى و نامەكە بخوینتەو. ئەوان پىيان وابو ئەو نامەيە دەتوانىت تەواوى كىشەكەيان چارەسەر بكات. كەم كەس ھەبوو بىرى بە لای ئەو دەدا بچىت... بەبۆچوونى جەنەرال، ژيان تاقىگەيەكەو لەو تاقىگەيەدا دەبىت كەسانىك بىنە قوربانى لە پىناو گەشتن بە ئامانجەكاندا. لە سەرەتای نامەكەيدا ئامۆزگارىي ئەو دەى كردبووین لەپىناو ئامانجە پىرۆزەكاندا ئامادە بىن بىنە قوربانى. ھەمووان بە گومانەو دەیانروانىيە ئەو بۆچوونەى جەنەرال، ئەويك لە پىناو ھىنانەدىي خەونەكانيدا مەملەكەتتىكى خاپوور دەكردو چىژتىكى زۆرى لە كوشتنى دىلەكان دەبىنى. گەلىكجار بەر لە كوشتنىان دەستو قاچى دەبرىنەووە سەرمەستانە دەپروانىيە ئەو فوارە خوینەى لە جەستەى ئەتكراوى قوربانىيەكان دروست دەبوو، ھەندىك جاریش دەبەيەك بەنزینى بە گىيانى دىلەكاندا دەپشتو دواتر گپى تىبەرەدان... سەرشتانە لە دوا دىمەنى گيانسپاردنىان پادەماو دەدايە قاقای پىكەن. كەم كەس ھەبوو لە بارەى دلرەقى و بىبەزەيى جەنەرالەو چەند چىرۆكىكى نەبىستبىت، زۆر لە دايكان بە جەنەرال منداڵەكانيان دەترساند...

ئەگەرچى لە دللى ھىچ كەسكدا خۆشەويست نەبوو، وەلى وینەكەى بەسەر دىوارى زۆربەى ژورى مالەكانەو ھەلواسرابوو: لە بەشىكى نامەكەيدا ئەو دەى بەدرۆ دەخستەو كە كەسك لە شۆپشگىرەكان ھەقالەكانى گوللەباران كەردبىت و پاشان تەسلىم بەو بووبىتەو. گومانى ئەو دەى ھەبوو لە يەككە لەو كانیانەدا ئاويان خواردبىتەو كە ئاوەكەى ژەھراوى كراو، گەلىك كەس چىرۆكى مردنى پىرە دايكى فريادى كۆتريازيان بىستبوو، فاتمى تاقانە ئەو پىرۆزەى لە نىوەشەويكى درەنگدا كاتىك دەچىت بۆ كانى، تارمايەكى سىپى دەبىت لە كانىيەكە دىتەدەر... بە پىتاو و شىپزەيى بەرەو مالەو ھەلدىت، بەبى ئەو دەى ئاوپىك بۆ دواو بەداتەو تا دەگاتە بەر دەرگای مالەو ھەلدىت، زۆر بە شىپزەيى دەكەوتىتە دەرگا لىدان، كاتىك دەرگاگەى لى دەكەنەو دەبىن لە ھۆش خۆى چوو، باوەشى پىادەكەو لەسەر جىگای خەوتنەكەى پالى دەخەن، پاش چەند ساتىك كە ھۆشى بە بەردا دىتەو، جگە لەو دەى لەبەر خۆيەو دەلدىت: (خىو بوو... خىوو بوو... خىوووو) ھىچى دىكەى لى نابىستىت، تووشى لەرزو تايەكى قورس دەبىت، لە پۆزى سىھەمدا گيان لەدەست دەدات.

لە دواى مردنى فاتمى تاقانە چىتر شەوان كەس نەدەچوو سەر كانى، لەو دەترسان ئەگەر بچنە سەر كانى خىو كە دەستيان لى بوەشىنى! ھەر بۆيە گومانى ئەو دەيان دەكرد خىوى كانىيەكان دەستيان لەو پۆلە تىكۆشەرە وەشاندىت!

زۆر كەس پىيان وابو نامەكەى جەنەرال ئەو ترسو گومانانە دەپروىنەووە لەو پەتا كوشندەيە پزگارىيان دەكات، وەلى لەگەل خویندەو دەى نامەكەدا كەشىكى ترسناكتر دللى ھەمووانى داگىر كرد، ئەو نامەيە ئاشكراى دەكرد ھەموو ئەو پووداوانەى پوويان دا تاقىكردنەو دەيەكى چەكە كۆكۆزەكانە، جەنەرال ئاماژەى بەو دابوو... كە دەبىت لە پىناو بەدەستھىنانى ھەندىك شتدا قوربانى بەزۆر شت بدرى، ئەو ئىمەى وەك مشكى تاقىگەكان دەبىنى، ئەوانەى نامەكەيان خویندبۆو جگە لە ھەلاتن ھىچ رىگەچارەيەكيان شك نەدەبرد. ھەلاتن تەنھا رىگەيەك بوو بۆ پزگار بوون لەو پەتا كوشندەيە... ئەو پەتايەى تاكو تەرا خەلك لى دەرباز بىوون. زۆرىك لەوانەى كە پىيان وابو بە ھەلاتن دەتوانن خۆيان بپارىزن ھەستيان بە گەرم داھاتنى لەشيان دەكردو سەريان قورس دەبوو، دەكەوتنە ھىلجندان و پشانەو، ئەمانەش نىشانە سەرەككىيەكانى ئەو پەتايە بوون.

چەند كەسك لەوانەى پىيان وابو بە ھەلاتن دەتوانن خۆيان پزگار بكن پوويان دەكردە ئەو دارستانە چرەى پشت ئاوايى، وەلى ئەو دەى پووى بكردايەتە ئەو دارستانە نەدەگەرايەو، زۆربەى ئەوانەى بە نزىكى ئەو دارستانەدا

گوزەريان كوردبوو باسى ترسناكىي ئۇ گوزەريەيان دەكرد، ھەندىكىش باسيان لە بىنىنى تارمايەكى سىي دەكرد، دەيان وت ئۇ تارمايە خىون... ھەر بۆيە ئۇ دارستانەيان ناو نابوو دۆلە خىو. كەم كەس ھەبوو لە بارەى ئۇ كانىيەو كە دەكەوتە خوار دۆلە خىو، چىرۆكى ئۇ فسانەيەكيان نەبىستىت، ئۇ چىرۆكى كە دەماودەمى دەكرد لە لاين زۆر كەسەو دەگىردايەو، چىرۆكى مەرگى كازمى وەنەوشە بوو كازمى وەنەوشە يەكك بوو لە گەنجە ئازاو بویرەكانى ئاوايى، بە ھۆى جوامىرى و لەخۆبردوويەو زۆربەى خەلكى ئاوايى خۆشيان دەويست، بۆيە پىشيان دەوت كازمى وەنەوشە، ئۇ كچەى خۆشى دەويست ناوى وەنەوشە بوو، ئۇ كچە بەژن زرافو قەد بارىك و چاوشينە، ئۇ كىژە تاقانەيەى تەواى جاحىلان بە بىنىنى مەست و ھەيران دەبوون. كازمى وەنەوشە لە قرچە قرچى نيوہپۆيەكى ھاويندا دەچىتە سەر ئۇ كانىيەو لە ھەزەكەى بەردەمىدا مەللە دەكات، لەكاتى مەللە كەردندا ھەست بە تىپەپىنى چەند تارمايەكى سىي دەكات، بە تەنىشت كانىيەكەدا، چەند ساتىك دواى ئۇو ترسىكى زۆر ناخى داگىر دەكات و پەنگى سىي دەبىت، كاتىك دەگاتە مەللە چەشنى داپىرەى فرىادى كۆتريان تووشى لەرزىكى كوشندە دەبىت، دواى چەند كاتىمىرەك گيان دەسپىرەت. ئۇوانەى تەرمەكەيان شتەبوو باسيان لە چەند جىدەستىك دەكرد كە بە پىشتى كازمى وەنەوشەو بوو جىدەستەكان شىن ھەلگەپاوە، ئۇ جىدەستانەيان دەگىرايەو بۆ ئۇو كە خىوہەكان دەستيان لى وەشاندىت.

تا دەھات مەملەكەت چۆل و خامۇشتى دەبوو، تەواى ئاوايى بوو بوو بە ئۆردووى كرم، كەسەك نەبوو تەرمەكان بەخاك بسپىرەت... ئۇ چەند كەسەشى مابوون لە كەنارەكانى مەرگدا چاوەپى فرىادەسىكيان دەكرد، جەنەرال لە سەربازگەكەيدا لە وینەى ئۇ تانجىيانە پادەما كە لە بەرگى گۆفارەكەى بەردەستىدا بوو، ئۇ تانجىيانەى ھەمىشە وىلان بە شوین نىچىرىكداد دەيگرن و دەيھىنە بەردەم ئۇ پاوچىيەى ماناكانى ژيان لە لولەى تاپرەكەيدا دەبىت. جەنەرال نىگاكانى دەگۆزىتەو بۆ سەر وینەكەى سەرۆك و لەبەر خۇيەو دەلەت:

بۆ ئۇو ھەى ئەنجامىك بەدەست بىنىت دەبىت كەسانىك، گەلىك شت بکەيتە قوربانى.

بايەك دىت و ئالاكە پادەوہشىنىت... ئالاكە دەكەوتە خوارەو... جەنەرال تووشى لەرزو تايەكى كوشندە دەبىت، بۆنى خوین سەربازەكان پادەچلەكىنىت... پاش چەند ساتىك خامۇشى بال بەسەر سەربازگەكەدا دەكىشىت.